

REFERAT Natur-, Miljø- og Klimaudvalget d. 14-11-2023

Mødedato Tirsdag d. 14. november 2023 kl. 09:00

Mødested Mødelokale 188

Indholdsfortegnelse

Status på arbejdet med Børne-og ungepolitikken.....	3
Tilgængelighedspuljen 2023.....	4
Forvaltning af bæver og fiskebestande.....	5
Lukket: Meddelelser.....	7
Lukket: Underskrift af beslutningsprotokol.....	8

Punkt 1: Status på arbejdet med Børne-og ungepolitikken

00.01.00-P22-1-22

Sagsfremstilling

HS/AD - NMK

Byrådet blev præsenteret for Børne- og Ungepolitikken den 15. november 2022. I den forbindelse blev alle fagudvalg inviteret til at drøfte og byde ind i arbejdet med at implementere Børne- og Ungepolitikken.

På den baggrund drøftede og besluttede Natur-, Miljø- og Klimaudvalget den 13. december 2022, hvordan udvalget ønskede at bidrage til arbejdet med Børne- og Ungepolitikken visioner i 2023 og 2024.

Natur-, Miljø- og Klimaudvalget besluttede at sætte fokus på følgende områder, der bidrager positivt ind i Børne- og Ungepolitikken:

- 1) Naturen bruges som ramme for social og fysisk aktivitet, individuel meditativ ramme og læren om natur og beskyttelse af natur.
- 2) Formidling omkring affald og andre forsyninger, bl.a. i regi af nemi4s.
- 3) Udvalget ønsker at styrke kommunikationen med børn og unge og få mere feedback på deres oplevelse af naturen og de faciliteter, der er til rådighed.
- 4) Udvalget vil ofte indgå i en understøttende rolle i forhold til etablering af faciliteter i naturen i forhold til samspil med bl.a. skoler, institutioner, foreninger eller andre.

I følge tidsplanen for fagudvalgenes arbejde med Børne- og Ungepolitikken, skal der gøres status på det igangsatte arbejde i 4. kvartal 2023.

På udvalgsrådet præsenterer Teknik og Miljø derfor Natur-, Miljø- og Klimaudvalget for en status på arbejdet med Børne- og Ungepolitikken.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstilling tiltrådt.

Karsten Filsø (F) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Status på arbejdet med Børne- og Ungepolitikken

Børne- og Ungepolitikken

Punkt 2: Tilgængelighedspuljen 2023

01.05.15-P20-5-23

Sagsfremstilling

TM/THN - NMK

Hvert år afsætter Holstebro Kommune, under Natur-, Miljø- og Klimaudvalget, en særlig pulje til realisering af tilgængelighed til rekreative områder. Puljen er i 2023 på 120.000 kr. (inkl. 2,5% bygherretillæg). Formålet med puljens midler er at kunne finansiere projekter, som omhandler bedre tilgængelighed til og i naturen.

Teknik og Miljø samarbejder med borgere/organisationer, som kommer med forslag til at få projekterne forberedt og tilpasset, og når udvalget har besluttet, hvilke projekter man ønsker at støtte, understøtter Teknik og Miljø borgerne/organisationerne med at få projekterne realiseret, som de er ansøgt.

Puljen for 2022 blev tildelt til et projekt beliggende i Skovlund Plantage, der er ejet af Holstebro Kommune. Projektet vedrører arboretet - en samling af forskellige træarter. Arboretet, der var ved at vokse til, gøres bedre tilgængeligt og der udarbejdes formidlingsmateriale, så samlingen kan bruges i forbindelse med naturformidling. Projektet udføres af en forening af frivillige. Projektet er fortsat under udførelse.

I forhold til disponeringen af tilgængelighedspuljen for 2023, har Teknik og Miljø modtaget et forslag fra Tilgængelighedsudvalget under Handicaprådet, om opstilling af henholdsvis en bæk og et borde/bænkesæt på to lokaliteter i Holstebro Kommune. Samlet pris herfor er 28.000 kr. samt udgifter til fremtidigt vedligehold og renhold.

Der er ikke indkommet andre ønsker eller ideer fra omverdenen i løbet af året, og derfor foreslår Teknik og Miljø, at de resterende midler anvendes til udskiftning af gangbrædder på trappe og bro på Ådalstien ved Flyndersø. Ligesom på Mosestien, hvor udskiftning er i gang, er der behov for udskiftning og opgradering af gangbrædderne på det stykke sti, der fører stien over ådalen ved Stubber Å. Den resterende udgift til udskiftning afholdes af Natur og Miljøes driftsmidler.

Teknik og Miljø vurderer af projekterne er, at begge projekter lever op til formålet med midlerne, der er afsat i puljen for forbedring af tilgængelighed i naturen.

Projektforslagene med budget fremgår af: Bilag 1 - Projektbeskrivelser, Tilgængelighedspuljen 2023

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget beslutter:

- om de pågældende projekter vurderes at være de rette projekter til prioritering af forbedret tilgængelighed, og i givet fald
- at der meddeles anlægsbevilling i 2023 på 120.000 kr. til etablering af forslag om bæk ved Vegen Å og bord-bænkesæt ved Hjertestien i Vinderup, samt til udskiftning af gangbrædder på trappe ved ådalsstien Ådalstien.
- at der afsættes et tilsvarende rådighedsbeløb på 120.000 kr. finansieret af Pulje til realisering af tilgængelighed til rekreative områder.

Beslutning

Udvalget besluttede:

- at de pågældende projekter vurderes at være de rette projekter til prioritering af forbedret tilgængelighed
- at der meddeles anlægsbevilling i 2023 på 120.000 kr. til etablering af forslag om bæk ved Vegen Å og bord-bænkesæt ved Hjertestien i Vinderup, samt til udskiftning af gangbrædder på trappe ved ådalsstien Ådalstien.
- at der afsættes et tilsvarende rådighedsbeløb på 120.000 kr. finansieret af Pulje til realisering af tilgængelighed til rekreative områder.

Bilag

Bilag 1 - Projektbeskrivelser, tilgængelighedspuljen 2023

Punkt 3: Forvaltning af bæver og fiskebestande

01.05.18-P15-10-22

Sagsfremstilling

TM/JL - NMK

DTU Aqua har på foranledning af §7 udvalget under Fiskeristyrelsen udarbejdet et notat vedr. Bævers påvirkning af danske fiskebestande (bilag, notat). §7 udvalget er et råd, der kommer med anbefalinger til indsatser indenfor fiskeudsætninger, levestedsforbedringer og forskning til gavn for rekreativt fiskeri og bæredygtige fiskebestande.

DTU Aqua har sat opdaterede tal på bæverudbredelsen og konstaterer, at der i 2020 er opgjort en bæverbestand i Jylland på 270-315 individer fordelt på ca. 77 aktive bæverterritorier. Stort set hele Storåsystemet er koloniseret af bævere. DTU Aqua oplister de habitatområder, der har laks på udpegningsgrundlaget (bl.a. Nissum Fjord) og konstaterer, at der også er et lovkrav om at beskytte laksen (bilag II og V i habitatdirektivet) og ikke kun bæveren beskyttet af habitatbekendtgørelsens bilag IV (strengt beskyttet).

Holstebro Kommune har i mange år arbejdet for målsætningsopfyldelse for smådyr og fiskebestande i vandløb i kommunen. Det er sket ved en lang række restaureringsprojekter, der har fjernet spærringer fra dambrug og andre spærringer, genoprettet dårlige fysiske forhold ved minimering af okkerpåvirkninger og udlægning af grus og sten. Tiltag der alle understøtter den nationale vandområdeplanlægning og National forvaltningsplan for laks (2004).

Initiativerne er lykkedes så godt, at støtteudsætningen af lakseyngel i Storåsystemet sluttede i 2017, i et år hvor der også var en meget stor opgang af voksne laks på gydevandring (anslået omkring 6.000 stk.). Laksestammen i Storå har dermed en særlig status, da det var det første vandløbssystem i Danmark, der blev uafhængig af støtteudsætninger, ligesom lavlandslaks er sjældne på europæisk plan.

De senere år er det gået tilbage med bestanden af laks og ørred og de seneste 3 vintre har der været bekymrende få laks i ellers velegnede gydeområder i tilløb til Storå. Det konstateres både ved kommunens egne observationer af gydebestanden ved vandløbstilsyn i Gryde Å, Vegen Å, Idom Å og Råsted Lilleå, men også ved fiskeundersøgelser (kommune og DTU) og registrerede lystfiskerfangster i regi af Sammenslutningen ved Storå www.svstora.dk.

Bæveren er ligesom laksen en beskyttet art og Holstebro Kommune arbejder også for at sikre vilkårene for denne og respektere beskyttelsen af denne. Blandt andet har Natur-, Miljø- og Klimaudvalget i september 2023 sendt et regulativ i høring for Ørbæk, som indarbejder dette vandløb som et habitat for Bæveren. Miljøstyrelsen angiver i forvaltningsplanen for bæver, at gunstig tilstand for bæveren i Jylland er opnået ved en bestand på 200 individer og samtidig min. 50 aktive familier. Med den nuværende udbredelse og tilvækst jf. DTU Aquas notat, så er omfanget af bæver i Storåsystemet så højt, at det i sig selv opfylder betydelige elementer i kravet om gunstig bestand.

Miljøstyrelsen har hidtil haft en restriktiv tilgang til regulering af bæver/bæverdæmninger og kun tilladt mindre formindskelser af dæmninger ved bæverbo (primærdæmninger) i vandringsperioder for ørred og laks, mens lodsejere og vandløbsmyndighed kan fjerne andre bæverdæmninger etableret til bæverens fødesøgning.

Natur-, Miljø- og Klimaudvalget besluttede i april 2020 at indgive høringssvar (bilag) til forvaltningsplanen om bæver omkring en række tematikker, herunder med baggrund i en bekymring om manglende samtænkning af forvaltningsplan for bæver og forvaltningsplan for laks, og hvorvidt der blev taget tilstrækkelig højde for, om bævernes forestående udbredelse kunne give problemer for opretholdelse af fiskebestandene.

Bæverdæmninger i vandløbene forhindrer fiskene i at nå frem til egnede gydeområder og betyder, at den samlede længde af vandløbsstrækninger, som er tilgængelig for gydning, reduceres. Dæmningerne kan også føre til øget aflejring på gydestrækninger, som dermed ikke er anvendelige, selv om sekundære bæverdæmninger fjernes. Desuden kan fjernelse af dæmninger føre til, at opsamlet sediment bringes i drift og tilsander nedstrøms gydestrækninger.

Der kan være flere årsager til påvirkningen af fiskebestanden i vandløbene, herunder f.eks. skarv, men bæverdæmningerne udgør en særlig problematik, jf ovenstående og samtidig så står Holstebro Kommune overfor i de kommende år at skulle gennemføre yderligere vandløbsprojekter for at forbedre forhold for smådyr og fisk. En indsats som staten har prioriteret næsten 11 mio. kr. til i den gældende vandområdeplan.

Med det omfang bæverne har nået i Storåsystemet risikeres, at de forestående – såvel som de tidligere – investeringer i forbedring af vandløbene tabes, hvis ikke der sker en øget samtænkning og prioritering i, hvordan de beskyttede arter

forvaltes.

Det er Teknik og Miljøs vurdering, at det er nødvendigt med andre værktøjer end dem, der hidtil er fastlagt i forvaltningsplanerne for Laks og for Bæver. Der er behov for, i stil med anbefalinger fra DTU Aqua, at der udpeges vandløb, hvor fiskene har fortrin frem for bæveren, og hvor dæmninger eller ultimativt bæveren selv reguleres. Der hvor der ikke prioriteres særlige interesser for fisk, kan bæveren fortsat have plads. Sker der ikke en prioritering, så vurderes væsentlige tidligere og fremtidige vandløbsindsatser at kunne være forspildt sammen med de væsentlige økonomiske midler, som er investeret heri.

Det anbefales, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget tager stilling til, om der på baggrund af DTU Aquas notat skal følges op på udvalgets tidligere fremsendte høringssvar og sendes et brev til miljøministeren om konsekvenserne af den lokale udbredelse af bæveren i Storåsystemet og en anmodning om, at der udpeges prioriterede vandløb med særligt gode forhold for fisk og dermed med forrang for vandrefisk via udvidet adgang til afværgeforanstaltninger i bæverforvaltningen.

Indstilling

Det indstilles, at Natur-, Miljø- og Klimaudvalget drøfter:

- om miljøministeren skal kontaktes med henblik på, at der tages nationale initiativer, så fiskebestande i værdifulde vandløb prioriteres over bæverdæmninger.

Beslutning

Udvalget besluttede:

- at miljøministeren kontaktes med henblik på, at der tages nationale initiativer, så fiskebestande i værdifulde vandløb prioriteres over bæverdæmninger.
- at nabokommuner kontaktes for at høre, om de vil være medunderskriver af brev til miljøministeren.

Bilag

Notat om bævers påvirkning på fiskebestande. DTU Aqua 2023

Bilag. Miljø og Fødevareministeriet. Høringssvar af 15. april 2020 til udkast til bæverforvaltningsplan

Brev til miljøministeren

Punkt 4: Lukket: Meddelelser

00.01.53-G00-1-22

Punkt 5: Lukket: Underskrift af beslutningsprotokol

00.01.53-P35-1-22